

Psalm 22

Tekst Biblii Tysiąclecia:

(1) Kierownikowi chóru. Na modłę pieśni: Łania o świcie. Psalm. Dawidowy. (2) Boże mój, Boże mój, czemuś mnie opuścił? Daleko od mego Wybawcy słowa mego jęku. (3) Boże mój, wołam przez dzień, a nie odpowiadasz, wołam i nocą, a nie zaznaję pokoju. (4) A przecież Ty mieszkasz w świątyni, Chwało Izraela! (5) Tobie zaufali nasi przodkowie, zaufali, a Tyś ich uwolnił; (6) do Ciebie wołali i zostali zbawieni, Tobie ufali i nie doznali wstydu. (7) Ja zaś jestem robak, a nie człowiek, pośmiewisko ludzkie i wzgardzony u ludu. (8) Szydzą ze mnie wszyscy, którzy na mnie patrzą, rozwierają wargi, potrzęsają głową: (9) Zaufał Panu, niechże go wyzwoli, niechże go wyrwie, jeśli go miłuje. (10) Ty mnie zaiste wydobyłeś z matczynego łona; Ty mnie czyniłeś bezpiecznym u piersi mej matki. (11) Tobie mnie poruczono przed urodzeniem, Ty jesteś moim Bogiem od łona mojej matki, (12) Nie stój z dala ode mnie, bo klęska jest blisko, a nie ma wspomóżyciela. (13) Otacza mnie mnóstwo cielców, osaczają mnie byki Baszanu. (14) Rozwierają przeciwko mnie swoje paszcze, jak lew drapieżny i ryczący. (15) Rozlany jestem jak woda i rozłączają się wszystkie moje kości; jak wosk się staje moje serce, we wnętrzu moim topnieje. (16) Moje gardło suche jak skorupa, język mój przywiera do podniebienia, kładziesz mnie w prochu śmierci. (17) Bo sfora psów mnie opada, osacza mnie zgraja złoczyńców. Przebodli ręce i nogi moje, (18) policzyć mogę wszystkie moje kości. A oni się wpatrują, sycą mym widokiem; (19) moje szaty dzielą między siebie i los rzucają o moją suknię. (20) Ty zaś, o Panie, nie stój z daleka; Pomocy moja, spiesz mi na ratunek! (21) Ocal od miecza moje życie, z psich pazurów wyrwij moje jedyne dobro, (22) wybaw mnie od lwiej paszczęki i od rogów bawolich - wysłuchaj mnie! (23) Będę głosił imię Twoje swym braciom i chwalić Cię będę pośród zgromadzenia: (24) Chwalcie Pana wy, co się Go boicie, sławcie Go, całe potomstwo Jakuba; bójcie się Go, całe potomstwo Izraela! (25) Bo On nie wzgardził ani się nie brzydził nędzą biedaka, ani nie ukrył przed nim swojego oblicza i wysłuchał go, kiedy ten zawołał do Niego. (26) Dzięki Tobie moja pieśń pochwalna płynie w wielkim zgromadzeniu. Śluby me wypełnię wobec bojących się Jego. (27) Ubodzy będą jedli i nasycą się, chwalić będą Pana ci, którzy Go szukają. Niech serca ich żyją na wieki. (28) Przypomną sobie i wrócą do Pana wszystkie krańce ziemi; i oddadzą Mu pokłon wszystkie szczepy pogańskie, (29) bo władza królewska należy do Pana i On panuje nad narodami. (30) Tylko Jemu oddadzą pokłon wszyscy, co śpią w ziemi, przed Nim zegną się wszyscy, którzy w proch zstępują. A moja dusza będzie żyła do Niego, (31) potomstwo moje Jemu będzie służyć, opowie o Panu pokoleniu (32) przyszlęmu, a sprawiedliwość Jego ogłoszą ludowi, który się narodzi: Pan to uczynił.

Tekst Edycji św. Pawła:

(1) Dyrygentowi: na melodię "Ajelet haszszahar" . Psalm Dawida. (2) Boże mój, Boże mój, czemuś mnie opuścił? Daleko jesteś, mój Wybawco, chociaż jęczę w bólu. (3) Boże mój, wołam w ciągu dnia, a nie odpowiadasz, i nocą, a nie zaznaję spokoju! (4) A przecież Ty mieszkasz w świątyni, Chwało Izraela! (5) Tobie ufali nasi przodkowie, ufali, a Ty ich wyzwoliłeś. (6) Do Ciebie wołali i zostali wybawieni, Tobie ufali i się nie zawiedli. (7) Ja zaś jestem robakiem a nie człowiekiem, wyszydzonym przez ludzi i przez lud wzgardzonym. (8) Drwią ze mnie wszyscy, którzy na mnie patrzą, wykrzywiają usta i potrząsają głowami: (9) "Zaufał PANU, niechże go ocali, niech go wybawi, jeśli go kocha!". (10) To Ty wydobyłeś mnie z łona matki, już przy jej piersi napełniłeś mnie ufnością. (11) Od urodzenia Tobie jestem powierzony, od kolan matki Tyś jest moim Bogiem. (12) Nie oddalaj się ode mnie, bo blisko jest udręka, a nie mam nikogo, kto by mnie wspomagał! (13) Otoczyło mnie mnóstwo cielców, bawoły Baszanu mnie osaczyły. (14) Rozwarli na mnie swe paszcze, rycząc jak lwy drapieżne. (15) Siły uszły ze mnie jak woda, rozluźniły się wszystkie moje kości. Jak wosk stało się me serce, topnieje w moim wnętrzu. (16) Moje gardło wyschło jak skorupa, język mi przywarł do podniebienia. Obalasz mnie w proch śmierci. (17) Bo sfora psów mnie osaczyła, obległa mnie zgraja złoczyńców. Przebili moje ręce i nogi, (18) policzyć mogę wszystkie kości moje. Oni zaś patrzą na mnie pogardliwie. (19) Dzielą między siebie moje ubranie, a o moją szatę rzucają losy. (20) Ty zaś, PANIE, nie stój w oddali! Pomocy moja, spiesz mi na ratunek! (21) Ocal me życie od miecza i od psich pazurów, bo tylko ono mi pozostało. (22) Wybaw mnie z lwiej paszczy i od rogów bawolich! Ty mnie wysłuchałeś! (23) Będę głosił Twoje imię moim braciom, będę Cię chwalił pośród zgromadzenia! (24) Wychwalajcie PANA jego czciciele, niech Go sławi całe potomstwo Jakuba i drży przed Nim potomstwo Izraela! (25) Gdyż nie odwrócił się ze wzgardą od nędzy ubogiego, nie odwrócił od niego swego oblicza, lecz wysłuchał jego wołania. (26) Dzięki Tobie śpiewam pieśń chwały w wielkim zgromadzeniu. Wypełnię me śluby wobec bojących się Boga! (27) Niech ubodzy jedzą aż do nasycenia, niech chwałą PANA ci, którzy szukają Jego woli! Niech wasze serca żyją na wieki! (28) Niech przypomną sobie o PANU i wrócą do Niego wszystkie krańce ziemi! Niech kłaniają się przed Twoim obliczem wszystkie rodziny narodów! (29) Bo królowanie należy do PANA i On panuje nad narodami. (30) Oddadzą cześć i pokłonią się wszyscy możnowładcy. Upadną przed Jego obliczem wszyscy, którzy zstępują do ziemi. A będę żyć dla Niego, (31) potomstwo moje będzie Mu służyło, przyszłemu pokoleniu opowie o Panu. (32) Będzie głosić Jego sprawiedliwość, opowie ludowi, który się narodzi, że Pan to uczynił.

Komentarz:

Pomimo wyraźnego podziału tej lamentacji na dwie zróżnicowane części (ww. 2-22. 23-32), jej treść stanowi spójną całość. Człowiek osaczony i poniżony przez wrogów skarży się Bogu, który niegdyś tak bliski, teraz zdaje się milczeć i nie interesować się losem skrzywdzonego (ww. 2-22). Doświadczenie ogołocenia duchowego nie traci dziś na aktualności. Każdy człowiek cierpiący i pełen lęków odnajdzie w słowach psalmu pomoc w wyrażeniu własnego bólu i włączeniu go w dialog z Bogiem, modlitwę. Psalmista zostaje wysłuchany i dlatego lamentacja przechodzi w uroczyste dziękczynienie podczas liturgii (ww. 23-32). Dziękczynienie jednostki podjęte zostaje przez wspólnotę i ostatecznie przechodzi w hymn ku czci Boga (ww.28-32), ku któremu zwrócą się wszyscy ludzie i którego chwała zostanie ogłoszona zarówno przodkom, jak i przyszłym pokoleniom (w.31).

Psalm jest prorocstwem o Męce Jezusa Chrystusa (Mt 27,35nn). Na krzyżu modli się On jego słowami (Mt 27,46; Mk 15,34). Męka Jezusa wyraża także bolesne doświadczenie prześladowanego Izraela. Jezus uczestniczy w losie narodu: zna całą gorycz ludu opuszczonego, osaczonego przez zło, ale w końcu także wysłuchanego przez Boga.

Chrześcijanie przeżywają tę tajemnicę nadprzyrodzonego zbawienia w Eucharystii, uczcie ubogich i upokorzonych. Jest ona posiłkiem dziękczynnym, miejscem spotkania całego świata z Bogiem, który w Jezusie Chrystusie jest bliski wszystkim cierpiącym.

Modlitwa Psalmem 22¹:

O mój Umiłowany, dlaczego mnie opuściłeś?
Dlaczego jesteś tak daleko, zapominasz o mnie,
gdy jęczę w nędzy?
O mój Umiłowany, wołam w dzień, ale Ty nie odpowiadasz;
wołam w nocy, ale nie zaznaję spokoju.

A jednak jesteś Święty, wychwalany
przez wszystkie pokolenia.
Tobie zaufali nasi rodzice;
oni zaufali, a Ty przyszedłeś im z pomocą.
Do ciebie wołali i zostali wysłuchani;
w Tobie złożyli ufność i się nie zawiedli.

---

¹ Nan C. Merrill – Modlitwa psalmami, Wyd. Salwator, Kraków

A ja wydaję się niczym, współżywy,
wyśmiany i pogardzany przez wielu.
Ci, którzy mnie widzą, naigrawają się ze mnie,
plotkują i kpią między sobą:
„Powierzył się Najwyższemu,
niech Miłość go wyzwoli,
tego, który ma upodobanie w Najwyższym!”.

A jednak to Ty wyjąłeś mnie z łona.
Trzymałeś mnie bezpiecznie przy piersiach mej matki.
Od urodzenia byłem zdany na Ciebie.
Odkąd mnie matka urodziła,
ty byłeś moją mocą.
Zbliź się do mnie, bo utrapienie jest blisko,
a nie ma nikogo, kto by pomógł.

Wielu mnie otacza, jak byki
rzucają się na mnie z wielką siłą.
Z ogniem w oczach i wrzaskliwym rykiem
mnie atakują.

Rozlany jestem jak woda,
wszystkie moje kości są słabe.
Moje serce jest jak wosk,
topi się w mej piersi.
Moja siła jest złamana
jak odłamek gliny,
a moje usta są suche.
Położyłeś mnie w prochu śmierci.

Tak, dziki krążą wokół mnie,
gromada złoczyńców mnie otacza.
Przebodli ręce i stopy moje,
mogę policzyć wszystkie moje kości.
Patrzą i napawają się mym widokiem,
czekając na mój zgon.
Dziela między siebie moje rzeczy,
chciwie rzucając losy.

Ale Ty, o Umiłowany, nie bądź daleko!
Ty, który jesteś moją pomocą,
Pospiesz mi na ratunek!
Uwolnij moją duszę od tej agonii,

moje życie od tych dzików!
Wybaw mnie od paszczy lwa,
moją duszę udręczoną od rogów byka!

Będę głosił Twe Imię wszystkim napotkanym.
Pośród zgromadzeń będę Ciebie chwalił.
Ty, który jesteś zdumiony Tajemnicą, oddaj chwałę!
Bo nasz miłujący Stwórca
nie odwraca się od strapionych
i nie ukrywa się przed nimi,
Ale słyszy ich płacz,
ich modlitwy wznoszące się do nieba.

Do Ciebie, Umiłowany, wnoszę swój głos
w wielkim zgromadzeniu,
bo obiecujesz pozostać z tymi,
których miłość jest niezachwiana.
Głodny będzie jadł i nasyci się!
Ci, którzy Cię szukają, będą śpiewać chwałę!
Twoje serce jest naszym mieszkaniem na wieki!

Wszystkie krańce ziemi wspomną
i zwrócą się ku drodze Miłości.
Wszystkie rodziny narodów pokłonią się
z wdzięcznym sercem.
Bo moc i władza należą do Najwyższego,
który panuje nad narodami.

Tak, pyszni tej ziemi zostaną upokorzeni,
podczas gdy żyjący ciągle w lęku i iluzjach
oddzielą się sami, nie zaznawszy
zamieszkującego w nich pokoju Umiłowanego.

Potomkowie poznają Miłość i będą jej służyć.
Będą opowiadać przyszłym pokoleniom o Tym,
który przebywa we wszystkich.
Proklamują wyzwolenie jeszcze nienarodzonemu ludowi,
głosząc, że Najwyższy mieszka pośród nas.

Psalm 22 - Męka Mesjasza i jej owoce – Biblia pisarzy, tom 4: Psalterz pisarzy, ks. Marek Starowieyski, wyd. Marek Derewiecki, 2024

Autor: **Bronisław Maryański** (1863-1912).

Modlitwa Judyty²

[Judyta] stała przez jakiś czas nieruchoma, potem wyciągnęła ręce do góry, przechyliła głowę w tył i zajęczała.

Z początku jęk był niewyraźny, cichy, w miarę jednak podnosił się i do hacelu spłynęły słowa hymnu pokutnego.

„Eli, Eli lamach sabachtani
O Panie, Panie, czemuś nas opuścił?
Gwiazdy nad nam zamgłiły się żałobą.
Czemuś Ty, Panie! Naszych łez nie uczcił
Gdyśmy płakali przed Tobą?
Więc Ty, o Panie, opuść ręce,
Podnieś nas, zanim rozpacz nas ogarnie,
Podnieś nas, aby w strasznej męce
Twój lud nie zginął marnie”.
- Judyta, szepnął Ruben.

Autor: **Wojciech Bąk** (1907-1961).

Dawid prorok

Prorok jest wizjonerem. Otóż Dawid jest prorokiem, jest wizjonerem.

Stają mu nagle przed oczyma obrazy, które nie są dla niego w pełni zrozumiałe, słyszy on słowa, które są nie tylko dla innych, ale dla niego samego niejednokroć tajemnicze. Przyszłość okazuje, że obrazy te znajdą swe potwierdzenie w rzeczywistości.

Do takich obrazów należy na przykład wizja Psalmu 21(22). Cóż mógł Dawid mieć wspólnego z krzyżowaniem? Wiemy, że czuł on się zagrożony w swoim państwie i musiał się liczyć z możliwością zabicia go przez spiskowców. Taka jednak śmierć nie miałyby, nie mogłyby mieć nic wspólnego z krzyżowaniem.

---

² Kontekst: Judyta, znajdując się w rozpaczliwej sytuacji, modli się, nawiązując do Ps 22, który cytuje również Chrystus na krzyżu (Mt 27,46). Judyta (Jd 9) odmawiała modlitwę, upadłszy na twarz.

Można go było udusić, zasztyletować, ale absurdalny był pomysł, że się go krzyżuje. Tymczasem ma on wyraźną wizję krzyżowania, jakby stał pod krzyżem Chrystusowym.

„Osaczają mnie psy mnogie, zgraja złoczyńców mnie obstepuje. Przebodli ręce moje i nogi moje, mogą policzyć wszystkie kości moje, a oni wpatrują się we mnie i cieszą się moim widokiem; rozdierają sobie odzienie moje, a o szatę moją los rzucają”.

Przecież to jest zupełnie ścisły opis krzyżowania Chrystusa. Dawid widział prawdę, co nie oznacza, by pojął całkowicie, by znał dalszy przebieg dziejów tak, jak on się konkretne odbył. Prawda wizji Dawida sprawdziła się w krzyżowaniu.

Czemuś mnie opuścił? • Ps 22 (21),8–9.17–18a.19–20.23–24

Ten psalm to ostatnia modlitwa Jezusa przed śmiercią na krzyżu. Zawołał: „Boże mój, Boże, czemuś mnie opuścił”

PSALM 22 • AUTOR: nieznany • CZAS POWSTANIA: czasy powygnaniowe, po 538 r. przed Chr.

OPUSZCZENIE CZY MODLITWA? • To jeden z najważniejszych i najbardziej poruszających psalmów. Rozpoczyna się od zawołania: Boże mój, Boże czemuś mnie opuścił?. Tych samych słów użył Jezus, gdy wisiał na krzyżu. Czy były to słowa skargi? Czy Jezus poczuł się opuszczony przez Boga? Czy może zaczął po prostu śpiewać Psalm 22?

GATUNEK: LAMENTACJA • Psalm jest zaliczany do gatunku lamentacji indywidualnej. Prawdopodobnie towarzyszył on modlitwie za człowieka stojącego u kresu życia w wyniku choroby, przedłużającego się cierpienia czy śmiertelnego niebezpieczeństwa. To modlitwa mająca wyrwać wierzącego z objąć pewnej śmierci.

PROROCTWO O MĘCE JEZUSA • Usłyszymy kilka wersetów Psalmu 22, tych, które – podobnie jak pierwsze czytanie – zapowiadają mękę Jezusa. A od chwili, kiedy Jezus modli się Psalmem 22 i umiera z modlitwą na ustach, ten dawny psalm, lamentacja cierpiącego, zyskuje nowy wymiar: modląc się nim w czasie próby, uczestniczymy w śmierci i zmartwychwstaniu Jezusa.

NAJWAŻNIEJSZE CYTATY

- ✚ **Przebodli moje ręce i nogi, policzyć mogę wszystkie moje kości**
- ✚ **Dziela między siebie moje szaty i los rzucają o moją suknię**
- ✚ **Szydzą ze mnie wszyscy... wykrzywiają wargi i potrząsają głowami**

BIBLIJNY INSIDER

Psalm 22 to szczególna modlitwa cierpiącego sprawiedliwego. Nie ma w niej miejsca na oskarżanie wrogów i rozpacz. Pojawia się natomiast zaskakujący ton uwielbienia, który dominuje w modlitwie prześladowanego:

• **Cierpiący sprawiedliwy** • Błaganie, opisane bardzo realistycznie w Psalmie 22, w przeciwieństwie do innych lamentacji nie zawiera wyznania winy ani prośby o przebaczenie win. Cierpiący w żadnym stopniu nie czuje się grzesznikiem – jest sprawiedliwy. Nie prosi też o karę dla wrogów, chociaż opisuje ich złośliwość i bestialstwo (zostali ukazani jako zwierzęta). Prośba opiera się z jednej strony na opisie sytuacji zagrożenia życia, z drugiej – na przypomnieniu dobroci Boga doświadczanej w przeszłości.

• **Wybawienie** • Dziękczynienie, którym kończy się psalm, jest odpowiedzią na wysłuchaną prośbę. Cierpiący przyrzeka dziękczynienie publiczne i wspólnotowe. Zajmuje ono w psalmie bardzo dużo miejsca (dwie piąte). Wyzwolony z zagrożenia wierny chce włączyć w swe dziękczynienie cały świat i wszystkie pokolenia (przyszłe wieki). Oznacza to, że jego wybawienie będzie miało ogromne znaczenie i dalekosiężne skutki dla całej ludzkości.

• **Bohater** • Według jednych psalm opisuje naród wybrany uosobiony w cierpiącym. Inni sądzą, że bohaterem jest jakaś postać charyzmatyczna (przedstawiciel jakiejś instytucji: prorockiej, królewskiej). Wiele przeżyć bohatera jest podobnych do udręk i prześladowań, które przeżywa prorok Jeremiasz. Cierpiącego bohatera Psalmu 22 można też utożsamiać z królem z dynastii Dawida. Na godność królewską cierpiącego wskazują słowa wersów 4 i 5, w których powołuje się na przymierze łączące jego przodków z Bogiem • Szczególna sprawiedliwość cierpiącego, opis cierpienia i finał jego życia (zostaje otoczony chwałą wobec wszystkich narodów), pozwalają dopatrywać się w nim zapowiedzi Chrystusa. Sam **Jezus modli się tym psalmem w chwili śmierci, utożsamiając się ze wszystkimi cierpiącymi sprawiedliwymi.**